

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kl. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Bilanca ljubljanskih volitev.

Δ Čeravno so tedaj nemškutarji zmagali v enem razredu celó in v enem na pol, mi pa ravno tako, vendar glede splošnega vtisa nikakor nismo jednaki, nego je ne le moralna zmaga naša, temuč tudi skupne številke lepo za nas govore. Poglejmo enkrat, ako vzamemo pri obeh strankah največjo številko, ne najmanjše difference:

V III. razredu smo imeli mi	189 glasov,
nemškutarji pa:	50
V II. razredu mi:	274 „
nemškutarji:	287
V I. razredu mi:	114 „
nemškutarji:	114

Torej v vseh treh razredih vkup:

nemškutarji 451, narodnjaki 577 glasov.

Torej smo mi slovenski narodnjaki, v vseh razredih skupaj glase seštevsji, nemškutarjem nasproti za celih 126 glasov na boljem! To moremo zategadelj z veseljem konstatirati, ker smo vsled tega izkaza brez skrbi zaradi prihodnjih deželnih volitev, ki bodo najbrž uže to jesen. Brez skrbi smo zdaj zaradi svoje zmage v Ljubljani v celoti. Dozdaj je bila Ljubljana dolgo dolgo tudi v deželnem zboru nemško zastopana.

Občni zbor „Matice slovenske“.

Dne 27. aprila t. l. ob štirih popoldne pričel se je v čitalniški dvorani občni zbor „Matice slovenske“. Fiziognomija njegova bila je taka, kakor vsako leto. Mnogo gospodov duhovnikov, nekaj gospodov iz neduhovskega stanu, a prav malo gospodov odbornikov!

Gospod predsednik dr. Janez Bleiweis pozdravil je navzočne s primernim ogovorom. V veliko naše veselje poudarjal je še posebno, da bode odslé „Matica slovenska“ bolj uspešno delovala na šolskem polji ter izdajala v prvej vrsti šolske knjige. V tisku je uže Šumanova slovnica; pripravljeni pa sta slovenska logika in psihologija. Delo likvidacijskega odseka je dokončano. Pri tem težavnem, suboparnem in trudopolnem delu ima največjo zaslugo gospod odbornik Robič, kateremu govornik najtoplejšo zahvalo izreka.

Tej zahvali je občni zbor jednoglasno pritrdil in nepotrebno je bilo, da se je ta stvar pozneje še jedenkrat v debato privlekla in skoraj pol ure mučno pretresavala. Da gospod Robič brezplačno tako težavnega dela prevzeti zavezan bil, to je jasno.

Končno se gospod predsednik spominja še veselega praznika, katerega bode v kratkem praznovala carska rodovina v svojej sredi. „Matica“ se bode udeležila občnega čestitanja ter se po deputaciji oglasila pri deželnem načelniku. A skrbelo se bode tudi, da prinese letopis primeren članek, kakor ga je prinesel o znanej papeževoj okrožnici. Zbor naj pa uže denes svitlemu cesarjeviču zakliče trikratno slavo!

Zborujoči vstanejo ter zakličejo trikrat slavo.

Gospod tajnik Praprotnik prebere kratko poročilo o matičnem delovanju v preteklem letu.

K temu poročilu ne poprosi nikdo besede. Še le potem, ko se je videlo, da v istini nehče govoriti nikdo, vstane izmed odbora gospod Kržič. Videlo se mu je, da je v zapreki.

Pričakoval je napadov, katerim odgovarjati dobil je bil brez dvombe nalogo od skupnega odbora ali pa od gospoda predsednika. Sedaj pa, ko nij bilo nikacega napada, sedaj moral se je škaf izliti tako ali tako! Gospod Kržič je torej v daljšem govoru zagovarjal in branil „Matico slovensko“ na vse strani, čeravno od nikake strani napadena nij bila. Govor bil je nekoliko teman, ali iz pričetka se nij videlo, kam da gospod govornik priti hoče. Pritrjal je, da ga veseli, da letos nij sovražnih napadov, a pri tem je sam mahal z bičem okrog ter suval, čeravno se nij moglo uganiti, na koga da leté vse te strele. A končno se je vendar zjasnilo. Gospod govornik prinesel je na dan nekaj reskript Poklukarjeve tiskarne, v katerem se z ošabnim glasom, kakor je pri tej tiskarni uže enkrat navada, odbija slaba kritika matičnih knjig gledé papirja in črk, katera kritika se je brala v jednej številki „Ljubljanskega Zvona“. Sedaj smo še le vedeli, da je imel gospod Kržič ukaz, braniti tiskarno Poklukarjevo! To svojo nalogo pa bi bil gospod odbornik boljše izpolnil, da je govoril manj strastno in manj osobno!

Matičar dr. Ivan Tavčar odgovarja, da so tisti „sovražni napadi“ izostali, ker so se dotični gospodje govorniki gotovo prepričali, da s svojimi idejami ne proderó, če še tako prepričevalno govore! Nekoliko so pa uže tudi dosegli! Izmed matičnih knjig izginile so Koseskega dela, in obljubilo se je tudi, da bode „Matica slovenska“ v prihodnje izdajala v prvej vrsti šolske knjige. V kakej zvezi da je „Ljubljanski Zvon“ z denšnjim zborovanjem, se logično razvideti ne dà. Če uže hočete Poklukarjevo tiskarno na ljubo pričeti polemiko,

Listek.

Nasledniki Bogdana Hmelnickega.

Po Kostomarovu in drugih spisih napisal J. Steklasi. (Dalje.)

Mej tem pa se je buna pospolitih, podpihana Puškarjem, vzdignila iznova proti Vigovskim okoli Gadjača. Vigovski se je odpravil pomirit ta punt ter je 8. septembra zbral zbor iz Kozaskih starešin, polkovnikov, stotnikov in imenitih Kozakov. Prijavila sta se poljska poslanca Benevskij in Evlaševskij. Benevski je govoril Kozakom govor, zmerjal Moskvu, uveraval jih, da imajo Moskali drugo vero, nego Kozaki, da jim Moskali nedozvoljavajo slobodno pripravljati žganje, medico in pivo, da zapovedujejo oblačiti moskovske zipune*) in ubuvati lapti**) da zabranjujejo

*) Kožnata kmečka suknja.

**) Ličnate cokle.

nositi čevlje in končema da pošiljajo Kozake v progonstvo za Belojezero; a z druge strani pa jim je obečal srečo in zadovoljstvo v zvezi s Poljsko. Potem — je govoril on — ne bode nič več robstva; strogi zakon ne dopušča panom svojevoljstvovati nad podložnimi. Posle tega govora se je sestavil ugovor, ki je poznat v povesti pod imenom „Gadjackega.“ Ukrajina (sedanje gubernije: poltavska, černigorska, kijevska, iztočni del volinske in južni podolske) zedini se dobrovoljno s Poljsko na temelju ravnopravnosti pod imenom „velike kneževine ruske.“ Vrhovna izvrševalna oblast je morala biti v rokah hetmana, ki je bil izbran doživotno ter od kralja v svojej časti potrjen. Velika kneževina ruska je morala imeti svojo najvišjo sodnijo z ruskim jezikom v uredu, svoje državne činovnike, svoje denarstvo, svoj denar, svojo vojsko, sestoječo iz 30.000 Kozakov in 10.000 regularnih vojakov. Unija se mora končno odstraniti obečani.

Odloženo je bilo odpreti dve akademiji z vseučilišnimi pravicami — v Kijevu in v kojem drugem mestu, kjer bode najbolj prikladno; razun tega v raznih mestih učilista brez opredeljenega broja objavilo, se je tudi čisto slobodno tiskanje knjig. Konečno je mogel ataman predstavljati vsako leto kralju Kozake za povišenje v plemstvo vendar s tem dodatkom, da jih od vsakega polka ne bi smelo biti več nego 100 članov. Kar se tiče pa pravic vlastelinov proti pospolitom, ki bodo živeli na njihovih zemljiščih, nij bilo ustanovljeno nobenih pravil, razen tega, da vlastelinom nij dopuščeno zapovedati pospolitom kot svojim podložnim.

Precej zatem je začel Vigovski napadati iznova Šeremetova, a mej tem je pošiljal pisma tudi v Moskvu, ter uveraval v njih carja o svojej vernosti.

Ali njemu nijso nič več verovali. V novembru je stopil Romodanovskij z vojsko v Malorusijo. Pospoliti, ki so hoteli postati Kozaki,

pričnite jo po časopisih, tam vam bode „Ljubljanski Zvon“ morda odgovarjal!

Gospod prof. Rajč nasvetuje potem v daljšem govoru, da naj bi „Matica slovenska“ prestrojila svoja pravila ter se v tem oziru približala „Matici hrvatskej“. Govornik toži, da se v matičnih knjigah nahaja toliko jezikov, kolikor pisateljev. Po njegovem mnenju naj bi se vpeljal jezik Šumanove slovnice.

Govornikove želje so opravičene. Kar se tiče jezika, podaja se nam posebno v Letopisu uže taka zmes, da človeka glava boli, če prečita le jedno stran. Koliko se je od matične strani uže govorilo proti Levstiku, a matični Letopis prelevstikuje Levstika za celo stoletje. Korektor matičnih knjig je gospod C., samouk na literarnem polju. Ta gospod pa korigira tako, da prihaja iz njegovih rok pisava, ki je nenaravna, dolgočasna, in tako okorna, kakor hrastov ljub. Ko bi se pri nas uže vendar jedenkrat prišlo do zavesti, da smejo gospoda Levstika posnemati samo tisti, ki imajo, kakor gospod Levstik, kaj podlage, ki so doma v staroslovenščini! Kdor pa je gol na tej strani, naj rajši piše po svojem občutku! Tak naj ne povprašuje, kako je to v starej slovenščini, temuč, kako se to sedaj mej narodom govori. Kdor svoj stil z jedno ali drugo Levstikovo obliko zakrpa, ta še nij Levstik!

Predsednik dr. Janez Bleiweis opominja k slogi, ter želi, da bi se matične knjige kritikovale po vsebini, a ne po zunajnosti kakor je papir in črka.

Ta želja gospoda predsednika je brez dvombe opravičena, a pomisliti je, da forma pri knjigah, to je papir in črka, na čitatelja mogočno upliva. Kako težko čitajo se izvrstni Scottovi romani, ki so pri znanej starej izdaji na umazanem papirju tiskani s slabimi črkami!

Druge točke programa izvršile so se deloma mej živo debato.

Odborov nasvet, da naj se razpiše služba stalnega tajnika, utemeljeval je gospod odbor-nik Peter Grasselli v daljšem in jedernatem govoru. Matičar gospod Ivan Hribar strinja se z odborovim nasvetom, ali plača 600 gld. je premajhena. Za tajnikovo službo se pri takej plači ne bode oglasil nikdo, ki bi bil tako literarično izobražen, da bi postal duša matičnemu delovanju. Govornik nasvetuje, da naj se plača povikša vsaj na 1000 gld.

Pri glasovanju pa je obveljal nasvet odborov.

Gospod Waser in njegov naslednik.

Znano je, da je bil pred kratkim g. Waser na Dunaji in da je bil pri tej priliki tudi

v avdijenci pred presvitlim cesarjem. G. Waser in njegovi prijatelji trdijo, da je minister dr. Pražak uže sit ministerskega poslovanja, in da je bil g. Waser zato pozvan na Dunaj, da bi se slišal njegov nasvet o osebi prihodnjega pravosodnjega ministra. Drugi trdijo, da je bil g. Waser citiran na Dunaj „ad audientium verbum regium“ to se pravi po domače, da je dobil opomin od presvitlega cesarja samega, da dela zoper obstoječo vlado, katera uživa polno zaupanje Nj. Veličanstva. Ta druga variacija se nam veliko verjetnejša zdi, nego prva. Dr. Pražak pač nikakor ne misli na odstop, istina pa je, da bode skoraj postal zdaj definitivni minister pravosodja. Kar pa naše mnenje še bolj podpira, je to, da nam je došel iz gotovega vira glas, da ima g. Waser uže naslednika na stolici graške nadsodnije predsedništva. Za gotovo se nam namreč poroča, da bode imenovan predsednikom nadsodnije graške najvišjega sodniškega dvora na Dunaji svetovalec gospod Božidar Napret, rodom in duhom Slovenec. Oče gospoda Božidar Napreta, rojen v Tržiči na Gorenjskem, bil je svoje dni odvetnik v Ljubljani. G. Božidar Napret, posebno brihtna glava, služboval je v Gorici in potem kot deželne sodnije svetovalec v Trstu. Ker se je tukaj zoper Lahone kazal posebno vrlega Slovenca in zvestega Avstrijana, prišel je, ker je slovel razen tega tudi zavoljo posebne učenosti, za svetovalca nadsodniji v Gradec. Ob tem času je bil imenovan predsednikom okrožne sodnije v Rudolfovem g. Albert baron Schluetenberg, ker pa g. Schluetenberg, rojen Gradčan, in slovenščine nezmožen, nij maral iti v Rudolfovo, prišel je mesto njega v Rudolfovo za predsednika okrožne sodnije g. Božidar Napret.

Tukaj se je držal izključljivo le narodnjakov in je pri vsakej priliki odločno pokazal, da je Slovenec z dušo in telom Omeniti moramo tu še, da je ob času svojega bivanja v Trstu gospod Božidar Napret ustanovil ondotno čitalnico. Tudi na literarnem polju slovenskem se je g. Napret z uspehom poskušal in zložil nekaj pesnij. Komaj je bil gospod Napret kaki dve leti predsednik v Rudolfovem, postal je svetovalec najvišjega sodniškega dvora na Dunaji, kjer biva še zdaj. Če nam vlada da, kar se za gotovo nadjamo, g. Napreta na mesto g. Waserja, jej smemo pač hvaležni biti, boljšega moža bi ne mogla poklicati na to važno mesto. Uže za časa ministerstva Hohenwarta se je enkrat govorilo, da pride g. Napret za c. kr. deželnega predsednika na Kranjsko, ali takrat je ostalo le pri

besedah. Bog daj, da bi se nam došel veseli glas o g. Napretu le kaj kmalu uresničil, da bi zamogli skoraj iz vsega grla g. Waserju zakričati „srečen pot“. „Srečen pot“ pa potem tudi onim Waserjevim privržencem!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. aprila.

Denes se je odprl zopet **državni zbor**; na dnevnem redu je budgetna debata. Debat o tem obetajo tudi letos biti zanimive, kakor so bile lani. Takrat je bil dr. Vošnjak stavil znane resolucije, ki so bile tudi sprejete, katerih pa vlada niti po denes nij izvedla. Najnovejša Conradova naredba glede učiteljišč v Ljubljani pa je tako polovičarska, da se žnjo Slovenci nikakor ne moremo zadovoljiti. Zato od letošnje budgetne debate več in boljšega pričakujemo.

O razsodbi **državnega sodišča** glede volitev iz zgornjeavstrijskega velikega posestva piše „Politik“, da je politična demonstracija in da se bode žnjo tudi tako ravnalo.

Vnanji minister baron **Haymerle** je dobil od cesarja veliki križ sv. Štefanovega reda.

Vnanje države.

Derviš paša je **Albance** zmagal in zasedel Prizren.

Dopisnik v „Times“ je imel razgovor s **tuniskim** bejem. Ta je izjavil, da je vestno izpolnil svojo dolžnost kot poddanik sultanov. Tuniska vlada da je zmirom priznavala interese Francije, ter jej nij nikdar odrekala, kar je mogla odobravati. Tega pa bej ne bo nikdar dovolil, da bi francoski vojaki zasedli Tunis. —

Francozje so prestopili **tunisko** mejo ter je kolona Ritter odpodila Krumire do Idjenan doline, kolona Vincendo pa je prodrla na višine desnega brega Idjenanovega ter se je tam utrdila. V boji s Krumiri so Francozje zgubili 2 mrtva in 10 ranjenih.

V **Dublinu** je v senci dne 26. t. m. irske kmetske zveze izjavil Dillor, da se bode vlade prosilo, naj za jedno leto ustavi eksmitiranje in prodavanje zemljišč. Ako vlada tega ne usliši, bode se vsakej eksmisiji nasprotovalo z orožjem in Gladstone in Forster bosta odgovorna za prelito kri.

V **angleškej** spodnji zbornici je dne 26. t. m. prišla zopet Bradlaughova zadeva na vrsto. Bradlaugh namreč ne pusté priseči, a on to zahteva. Northcote je predlagal, naj zbornica tudi zdaj ne pustí, da bi Bradlaugh prisegel. Davy je predlagal nasprotno in podpiral ga je Gladstone. A Davyjevo predlog je bil vendar le zavržen in bi moral vsled tega Bradlaugh iti iz zbornice. On pa nij hotel. Gladstone je potem dejal, da vse daljno postopanje v tej zadevi pripada večini zbornice. Zato je Northcote predlagal, naj zbornica ukaže Bradlaughu, da gre iz zbornice; ta pa je odgovoril, da se bode umaknil samo

so se oborožali ter pristopili na njegovo stran. Romodanovski je izbral drugega atamana, Bez-palega. Na levi strani Dnepra se je vnel prepir, trajal celo leto in jesen sledečega leta 1659. Romodanovskemu je prišla v pomoč nova vojska v jeseni pod vodstvom Trubeckega ter cela dva meseca oblegala Konotopski dvorac nježinskega polkovnika Guljanicega. V tem času je Vigovski pozval krimskega kana in z njegovo pomočjo napadel 28. junija Trubeckega ter ga popolnoma razbil. Trubecki je všel, a drugi vojvoda, Semenij Požarskij, izgubivši vso svojo vojsko, je bil zaplenjen ter pripeljan h kanu, ali ga je po moskovski opsoval ter mu celo v lice plunil. Kan ga je zapovedal usmrtiti. Na ta način je pregnal Vigovski Velikoruske iz Malorusije; ostal je samo Šeremetov, ki je zapovedal iz osvete po barbarski pokončevati mesteca in vasi okolo Kijeva ter ne zaprinašati niti starim niti mladim. Tru-

becki se za nekaj časa po njegovej pobitvi nij mogel vzdigniti proti Malorusiji, v njegovej vojski se je pojavila buna, ki je bila komaj ukrotena s pomočjo Artamona Matojejeva.

Podvzetej Vigovskega se nij pokazalo slabo zaradi tega, ker so se vzdignile proti njemu moskovske čete, nego ker narod nij sočustvoval zanj.

Uže v maju leta 1659 so v Varšavi na zboru kralj in vsi dostojanstveniki „Reči Pospoliti“ (poljske države) učvrstili s prisego Gadjacki ugovor, a kozaški poslanci, ki so prišli zaradi tega semkaj, so bili povzdigneni v plemeniti stan. Kako so se dali tadanji dostojanstveniki „Reči Pospolitoj“ pod uplivom jezuitskega učenja prisiliti na neverno prisego — pokazuje to, da je po izvešču poljskih povestničarjev Benevskij, zaključivši Gadjacki ugovor, nagovoril senatore, da naj glasujejo zanj na videz skrajne potrebe, z namero pre-

krščiti ga, čim se bode Poljska pomogla od nanesenih udarcev ter si prisvojila Ukrajino. Ukrajinski narod se nij dal preslepiti s tem ugovorom: vsako zjedinenje s Poljsko, pod katerem koli načinom, je postalo zanj omraženo. Vzdignila se je buna v Nježnji pod vodstvom protopopa Filimonova in polkovnika Zolotarenka, potem v Perejaslavlju pod načelnštvom polkovnika Timofeja Cicure in Somka; in v Ostre, v Černigovu in v drugih mestih. Nemirič Juri je prevzel zapovedništvo nad regularno vojsko, sestoečo iz Poljakov, Nemcev in Kozakov: vzbunjeni narod je potolkel vso njegovo vojsko; Nemiriča so vlovili ter ga na kose raztrgali.

V Siči je ataman Sirko vpobunil vse Zaporožce ter proglasil za atamana Jurija Hmelnickega. V samem Cigirinu, kjer je živel Vigovski, se je vnela buna; Vigovski je komaj od tukaj pobegnil.

sili. Dalje pa Northcote nij hotel iti in je dejal, vlada mora zoper Bradlaugha postopati. Gladstone je temu ugovarjal in dejal, da ima večina, ki je za Northcotev predlog glasovala, sama dalje postopati. Zbornica je potem sklenila sejo in Bradlaughove zadeve nij rešila.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 28. aprila. V državnem zboru je minister P r a ž a k predložil civilno pravni postopnik. Minister finančni je predložil postavo o prostosti štempla pri konvertiranju hipotekarnih dolgov iz višjih na nižje obresti.

V generalnej debati o budgetu so govorili Mannsfeld, Dürkheim, Kronawetter, baron Gödel, ki je terjal jednakoopravnost za Slovence, Pacher in Kvičala.

Domače stvari.

— (Agitator Deschmann.) V večerajšem listu smo povedali, da je gospod Deschmann bil jako razvnet nad nesramnostjo onih deželnihih uradnikov, ki so v zavesti svojega narodnega čuta in svojih meščanskih pravic prišli na volišče ter svoje zaupanje izkazali narodnim, ob enem vladnim kandidatom. Gospod Korel se je zarotil, da si hoče vse te rogovilježe dobro zapomniti in jim prilično na zob potipati. Denes naj še povemo, kako je gospod Deschmann mislil odvrniti nekatere bolj bojzljive uradnike od volitve s tem, da je enega iz mej uradnikov pozval k sebi, ter mu zažugal, da ne sme uplivati na svoje kolege, kajti to nij dostojno za deželnega uradnika, da agitira za volitve. Dobro, gospod Deschmann! Ako vi prepričujete deželne uradnike, da nij častno in dostojno za deželnega uradnika, če izpolnjuje svojo narodno dolžnost, tedaj si svoj svet vi prvi zapomnite. Nijste mar tudi vi deželni uradnik kot muzejni kustos? ali ne vlečete vi svoje plače ravno tako iz deželne blagajnice kot oni? in vendar ste tekali od jutra do večera po vseh mestnih ulicah in lovili volilce na svoje limanice; vse-kako pa je nečastno za deželnega uradnika, kakor je g. Deschmann, da se, svojo službo na strani pustivši, plazi in tihotapi po mirnih mestjanskih hišah in lovi za svoje pristaše glasove.

— (Dozdanje stare marke ali koleki) veljajo samo še do konec tega meseca.

— (Občina Krška) obhajala bo svečanost poroke Nj. ces. visokosti cesarjeviča

Vigovski je naznačil generalni zbor pri Germanovki; semkaj so pripeljali njegovi nasprotniki Jurija Hmelnickega. Vigovski je zapovedal, da se ima na zboru prečitati Gadjacki ugovor, ali Kozaki so začeli vpiti, kričati; starešine so uvideli, da se ne dajo pogovoriti ter pristopijo torej k večini; bralce ugovora so na kose razmesarili; Vigovski je zbežal, a kasneje na zahteve Kozakov poslal jim svojo bulavo.

Kozaki so izbrali za svojega atamana Jurija Hmelnickega. Meseca oktobra se je zbrala druga rada (zbor) v Perejaslavlju, in dospevši semkaj s carskim poveljem potrdi knez Trubecki Jurja v časti atamana, ali z nekimi važnimi ograjami proti prejšnjemu dogovoru z Bogdanom Hmelnickim: ataman nij imel prava sprejemati tujih poslancev, zavojščiti se s komur koli brez dozvole gosudarjeve ter nij mogel nobenega imenovati polkovnikom drugače, nego posvetovavši se preje s prostimi Kozaki. Kozaki starešine so se trudili z vsemi silami,

Rudolfa z Nj. kralj. visokostjo kraljičino Štefanijo z naslednjim programom: 1. 9. maja zvečer: Razsvetljava mesta, večerna godba (Zapfenstreich); 2. 10. maja: Okinčanje mesta s zastavami; 3. Slavnostna sv. maša; 4. Po sv. maši razdeljitev brošure „Življenje našega cesarjeviča nadvojvoda Rudolfa“ mej šolsko mladino, v telovadnej dvorani Krške šole; 5. Telegrafično čestitanje občine, po c. kr. okr. glavarstvu in deželnem predsedništvu; 6. Obdarovanje 12 ubogih Krške občine z denarjem. Županstvo Krško 27. aprila 1881. Za župana: Miroslav Bömches l. r.

— (Kamniška čitalnica) priredi v nedeljo 1. maja besedo z naslednjem vsporedom: 1. Poglavlje I. II. in III., vesela igra v enem dejanji. 2. „Voltež in Roza“ odlomek iz čarobne burke „Zapraviivec“. 3. Ples. Vstopnina navadna. Začetek ob 8. uri. K tej veselici prav uljudno vabi odbor.

— (Zahvala.) Podpisano občinsko predstojništvo izraža najtoplejšo zahvalo v imenu stradalajočih gospodu Peter Majdiču, posestniku parnega mlinarstva in velikemu trgovcu v Mengišu pri Ljubljani, kateri je poslal franko veliki dar 340 kil moke v razdelitev mej tukajšnje stradalajoče reveže. Bog tisočero plati preblagemu rodoljubu poslani dar in nakloni nam še več enako blagih dobrotnikov! Nadoslav Potepan, občinski predstojnik.

Razne vesti.

* (Čuden prizor) so pred nedavnim gledali tisti, ki so bili baš navzočni na starodavnem sv. Petra trgu v Rimu. Z velikim vpitjem je namreč star mož bežal pred mladenci, ki je drl za njim z golim bodalom. „Rešite me, rešite me!“, klical je begunec. In res več gardistov papeževih je besnečega mladca ustavilo, da ga odvedo v zapor. Zdajci pak jame starec prositi, naj spuste ujetnika, ter naj mu ničesar žalega ne store. Mladenci bil je — njegov lastni sin!

* (Prekanjen vinski trgovec.) Nekov vinsk trgovec v Mainzi na Nemškem je zelo slabo kupčeval. Jame zatorej z umom čitati novine, in sicer ne političnega dela, niti domačih stvari niti raznih vestij. Kadar je dobil kakšen list v roke, najprej je pogledal, če ima kakšno naznanilo smrti. Ne smemo misliti, da je imel nad mrtveci toliko veselje, toda pazil je, da je zasledil iz naznanila naslov umrlega, in sicer je izbral si samo kakšne veleposestnike ali visoke uradnike. Potem je naglo pisal na adresu umrlega blizo tako: Jemljem si čast, poslati vam denes pri meni naročenih 100 litrov najboljšega Rhenskega vina, po katerega ste mi pisali pred mesecem dnij, ter vas prosim najuljudnejše, da mi čim prej vpošljete za prejeto blagó

da se rešijo vseh teh novih priklad, ali nijso se mogli protiviti vztrajnosti moskovskega vojaškega zapovednika in njegovih tovarišev. Kozaki starešine so se silno trudili izvesti, da ne bi nobeden Malorus občeval z Moskvo razen atamana; pa še to skoraj ne bi dopuščali; kajti pravo občeovati z Moskvo je pružilo mogočnost sovražnikom atamana in starešin pošiljati raznovrstne ovade na moskovske zapovedi, a moskovska vlada je imela po tem tajni nadzor nad stanjem v Malorusiji. Moskovski vojevodi so bili postavljeni v nekih maloruskih mestih: Kijevu, Perejaslavlju, Nježnju, Černigovu, Braclavlji in Umani. Za pospoliti narod, ki je tako goreče nasprotoval zalezovanju Vigovskega v korist Moskvi, nijso nič storili; nasprotno, osvobodivši Kozake od nastanitev in vožnje, naložili so te dolžnosti pospolitim ter jim odvzeli pravo pripravljanja pijač, katero se je prepuščalo Kozakom.

(Dalje prih.)

50 gld. Priporočujoč se vam za daljna naročila, ostajam z odličnim spoštovanjem vam udani J. J. Dediči navadno nijso povpraševali, ali je res bilo vino naročeno ali ne, temveč so zvitemu pošiljatelju redno plačevali in pili na zdavje umrsemu. Tem načinom je prej siromašni vinski trgovec obogatel.

* (Sedem in petdeset let zaprt) je bil nekov Louis Desjardins, stárina mej francoskimi ujetniki. Umrli je nedavno v osrednji uječi caénskej, 87 let star. Uže za svojega življenja so ga razni pisatelji opisovali v kriminalnih in razbojniških romanih.

* (Potovalca.) Nedavno sta se v jednom vagonu belgijske železnice peljala gospod — in gospa, o katerih je bilo videti, da se ne poznata. Zdajci poprosi svoje tovarišice, naj izvoli pet minut skozi okno v eno gledati. „Prav rada“, odvrne gospa, ter mirno gospodu obrne hrbet. Ko je isti glas zopet pozove, naj sede na staro mesto, ozre se in vidi pred soboj, namesto gospoda, elegantno gospó z gosto preprego preko obličja. Dama, ki je bila naprošena gledati skozi okno, sedaj tudi za svojo osobo prosi, da se novo preoblečena gospá potruži nekoliko zabavati z vnvanjo naravo, v kar je poslednja rada privolila. In skoraj se je prvotna gospa tuka izpremenila v lepega mladega gospoda. Novo preoblečenej gospó se je čudno zdelo, da je izprememba oblačil vršila se ravno narobe. Mladi gospod se je začel glasno smijati, ter dejal: „Kakor se mi dozdeva, imava oba jednako namero, skrivati se namreč pred ljudmi. Kdo pa ste vi in kaj ste učinili?“ — Blagajnik J. sem, kateri je angleškej banki izmeknil precejšnjo vsoto, se nepremišljeno tujcu izpove v žensko obleko preoblečeni tat. — „In jaz“ — odgovori gospod — „sem policaj Scottendyx, kateri se uže dva dni z vami vozim v raznih preoblekah.“ In potegnivši revolver nadaljuje: „zatorej, ne počenjajte mi nikacih neumnostij, da ne bodem primoran, sè silo tirati vas nazaj v London.“

Poslanje.

Iz Ljutomerá dné 26. aprila 1881.

Društvo okrajne založnice v Ljutomeru imelo je 24. t. m. glavno letno sejo, pri kateri se je pretezoval in odobril račun za leto 1880 in so se opravile volitve v razne društvene zastope.

V načelníštvo so izvoljeni gospodje: Ivan Kukovec kot načelnik, Matjaš Zemljíč kot denarníkar in Jože Gomilšek kot preglednik.

Društvo je imelo na konci leta 1880 296 udov z 296 opravičnimi deleži, mej tekom opravičnega leta jih je 19 pristopilo, a 23 odpalo, na opravičnih deležih bilo je 1357 gld. 76 kr. vplačano, a 1189 gld. 10 kr. izplačano. (237)

Vsled predloženega in potrjenega računa sprejelo se je leta 1880 v tekoči račun 68.036 gld. 1 kr., a izplačalo 57.884 gld. 22 kr., torej je preostal na konci leta blagajniški preostanek od 10.151 gld. 79 kr. Bilanca o društvenem premoženju kaže sledeče:

I. Imetje:

a) Gotovina	10.151 gld. 79 kr.
b) Vredno t. menjic	101.828 „ 66 „
c) Vrednost inventara	300 „ — „
d) Dolžne in naprej plačane obresti	2.992 „ 53 „
Vkupaj	115.272 gld. 98 kr.

II. Dolgovi:

a) Terjatve društvenikov	14.652 gld. 62 kr.
b) „ hranilničarjev	82.312 „ 63 1/2 „
c) „ graške hranilnice	12.000 „ — „
d) Rezervni fond	4.202 „ 66 1/2 „
e) Podporni fond	555 „ 65 „
f) Inventara vrednost	300 „ — „
g) Naprej sprejete obresti	1.249 „ 41 „
Vkupaj	115.272 gld. 98 kr.

Kukovec, načelnik. Zemljíč, denarníkar. Gomilšek, preglednik.

Marijno kopeljišče

poleg Prul odpre se letos kakor vsako leto dné 1. maja. Na mnogobrojno obiskovanje vabi udano Jospina Ziakowski.

Dr. Pattisonova

bata zoper protin

takoj ublaži in ozdravi hitro (65—7)

protin ter revmatizem

vsake vrste: bolečine na obrazu, prsih, vratu, v zobeh, rokah, kolenih, udih, v križi in plečih. V zavitkih po 70 kr., pol zavitka 40 kr. ima jo Jul. pl. Trukoczy, lekarna pri Samorogu v Ljubljani.

Enotni drž. dolg v bankovih . . .	77	gld.	95	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	78	"	85	"
Zlata renta . . .	94	"	65	"
1860 drž. posojilo . . .	132	"	—	"
Akcije narodne banke . . .	836	"	—	"
Kreditne akcije . . .	332	"	20	"
London . . .	117	"	85	"
Srebro . . .	—	"	—	"
Napol. . .	9	"	32	"
C. kr. cekini . . .	5	"	55	"
Državne mazke . . .	57	"	55	"

Zahvala.

Prijateljem in znancom in vsem, kateri so se pogreba moje nepozabljive ranjke žene v tako obilnem številu udeležili, kakor tudi za mnogo darovanih lepih vencev, izrekam tukaj svojo globoko čutečo iskreno zahvalo. Sosebno zahvaljujem se še slavnej katoliški Vincencijevi družbi za izkazano mi sočutje. Bog plati!

Alojzij Jenko,
pekovski mojster.

(236)

Za predstoječe svečanosti poroke Njiju veličanstev priporočam prav lepe

dekoracijske reči:

Grbe avstrijske in belgijske à 90 kr. do 1 gld.

Transparentne slike najvišjih zaročen-
cev in transpa-
rentne grbe za okna — 115 cm. široke, 190 cm.
visoke — od gld. 2-80 do gld. 3-60.

Zastave in bandera vsake velikosti in
barve prav po ceni.

Naročbe prosim do 3. maja, da morem čestitim
naročnikom o pravem času ustreči.

Franz Doberlet,

(233—1)

Ljubljana, Franciščanske ulice.

Od 15. maja in 15. septembra so tarife za stanovanja in kopelji za
25% znižane.

Rudninsko kopelišče

KRAPENSKKE TOPLICE

na Hrvatskem (poštna in brzojavna postaja.)

To kopelišče je od Zidanmost-Siseške železniške postaje Zaprežice 3 in
od južnoželeznične postaje Poličane 4½ ure oddaljeno. **Akratotherme** tega
zavoda dosežajoče 30° do 35° R. imajo nedosežno zdravilno moč zoper
protin, kožne in bolezni vsled ran, hronični morbus, brightii, pa-
thologične procese ženskih spolnih organov, revmatizem in njega
posledice, nevralgije itd. Zdravstveni zavod je odprt od 1. aprila do
konca oktobra ter dajejo veliki basini, posebni marmorni čebri in
douche-kopelji, stanovanja, restavracije, velike obedne in biljardne
dvorane in godba, lekarna, park itd. vsak moderni komfort v pol-
nej meri. Od 1. maja vozijo mej tu in železniško postajo Poličane
poštni omnibus po dohodu dunajskega poštne vlaka ob 10½ uri zjutraj
ter sprejemajo kolikor je osob. **Vožnina 3 gld. od osebe.** Za vsak drugi
vlak so na razpolaganje priročni vozovi. Od 1. junija dobivajo se v Zaprežicah
ob dohodu vsacega vlaka vozi se v Krapenske-Toplice.

Na vprašanje o toplicah odgovarja topliški vodstvo in topliški zdrav-
nik, zdravstveni svetnik **dr. Edgar pl. Aigner.** Kopeliške brošure dobe se
v vseh knjigoprodajalnicah, prospekti pri kopeliškem vodstvu.

Krapenske Toplice aprila 1881.

(238—1)

Ustanovljeno 1858.

Na dunajski svetovni razstavi l. 1873. odlikovano z medaljo za
napredek in v Lincu s srebrno medaljo l. 1875.

Kraj za naročanje vezene od zlata in cerkvenih paramentov.

Prečastitej duhovščini!

Štefan Berlyak,

meščan, izdelovalec cerkvenih
paramentov,

priporoča se za izdelovanje vseh vrst
cerkvenih del, kasul, pluvialov, bal-
dahinov, mrtvaških prtov, oblačil za
cerkvenike in ministrante, cerkve-
nega perila, kakor tudi duhovenske
obleke, abeeskih sukenj, reverend,
kosmečkov itd.

Opazka: Veznine, za katero se dajo tudi tvarina, se prevzamejo
za moštvanje, in se bodo najskrbnejše izvršile; na vsako
vprašanje se takoj odgovori. (239—1)

WIEN.

Fabrik und Niederlage: Stadt, Grünangergasse Nr. 12,
vis-à-vis der Staatsschulden-Casse.

Gostilna v najem.

Za Toplice **Gallenegg** poleg južno-
železniške postaje Zagorje na Kranjskem
sprejme se soliden več gostilničar.

Prositelji s kavcijo naj se obrnejo do pod-
pisanega lastnika.

Alojzij Praschniker,

(234—1) v Kamniku na Kranjskem.

Podpisani priporočam čestitemu občinstvu, po-
sebno potnikom, svojo dobro oskrbljeno, blizu kolo-
dvora **Št. Peter** uže 23 let obstoječo

„Národno gostilno“,
(„Hôtel National“).

Naj vsakateri se potruditi priti, kdor želi biti
dobro in brzo postrežen z dobrim naravnim vinom:
kraškim teranom, dolencem, starim hrvatom in dobro
domačo vremšino ter svežo z ledenice Puntigamsko
pivo, mnogovrstne domače in tuje botelije, likerje,
domači 4letni slivovec vsake vrste in okusne jedi,
vedno pripravljene spodobno opravljene sobe z več
postljami; pri vsakem vlaku je sluga za spremstvo
potnikov; najnižjo ceno zagotavlja

(144—4)

Ivan Korošec.

Razglas.

Ker je mestni zbor v svoji seji dne
12. aprila t. l. sklenil, da se v praznovanje
poroke Nj. c. kr. svetlosti cesarjeviča nadvoj-
voda Rudolfa mesto splošno zazsvetli in z za-
stavami okinča, vabi mestni magistrat ljubljansko
prebivalstvo, da na večer pred poročnim
dnem, to je 9. maja t. l., mesto splošno raz-
svetli in na dan poroke z zastavami okinča in
s tem patriotičnim dejanjem starodavno lju-
bezen in zvestobo do vladarske hiše spodobno
izrazi.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 22. aprila 1881.

Župan: Laschan.

Dobro

dolenjsko vino

vedro 6 in 8 gld. — Izvé se pri

J. Ribič,

(235)

na Starem trgu št. 34, v Ljubljani.

Temeljita pomoč
vsem, ki so v želodci in trebuhu bolni.

Ohranjenje zdravja

naslanja se večjim delom na čiščenje in snajenje sokrovce in krvi in na
pospeševanje dobrega prebavljenja. Najbolje to sredstvo je

dr. Roza

življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rozov odgovarja popolnem vsem tem zahte-
vam; isti oživi vse prebavljanje, nareja zdravo in čisto kri, in truplo dobi
svojo prejšnjo moč in zdravje zopet. Odpravlja vse težko prebavljanje,
osobito gnjus do jedi, kisloto riganje, napetost, bljevanje, kri v želodci,
zaslinjenost, zlato žilo, preobteženje želodca z jedili itd., je gotovo in
dokazano domače sredstvo, ki se je v kratkem zaradi svojega izvrstnega
uplivanja obče razširilo.

1 velika steklenica 1 gld., pol steklenice 50 kr.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpo-
šilja se na frankirane dopise na vse kraje proti postnemu povzetju svote.

Spoštovani gospod **Fragner!**

Hvaležen vam moram biti, da ste mi poslali dve steklenici dr. Ro-
zovega življenskega balzama, kajti od onega trenutka, ko ga je moja
soproga zavžila, izgubila je svoje bolečine in krč v želodci, za katerem
je trpela 3 leta. S tem potrjujem samo istinitost. Prosim vas, da mi s
poštnim povzetjem pošljete zopet 6 steklenic dr. Rozovega življenskega
balzama.

Rogatec, 15. oktobra 1880.

S š spoštovanjem

Mihail Miklavžič,

h. št. 44, občina Hum, zadnja pošta Rogatec.

Svarjenje!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. t. gg. naroč-
nike, naj povsodi izrečno **dr. Rozov življenski balzam** iz lekarne
B. Fragnerja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več
krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam,
in ne izrečno **dr. Rozovega življenskega balzama.**

Pravi

dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca **B. Fragnerja**, lekarna „k
črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205—3.

V Ljubljani: **Vilj. Mayr**, lekar; **G. Piccoli**, lekar; **Jos. Svoboda**,
lekar; **J. pl. Trnkoczy**, lekar. V Novem mestu: **Dom. Rizzoli**,
lekar. V Kamniku: **Jos. Močnik**, lekar.

Vse lekarne in večje trgovine z materijalnim blagom v
Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega življenskega balzama.

Isto tam:

Praško vseobčno domače mazilo,

gotovo in izkušeno zdravilo zoper prisad, rane in ulesa.

Dobro rabi zoper prisad, ustavljanje mleka in če postajejo ženske
prsi trde, kadar se otrok odstavi; zoper abscese, krvava ulesa, gnojne
mozoljačke, črnasti tur; zoper zanohtnico ali takozvanega črva na prstih;
zoper obustavljanje, oteklino, bezgavke, izrastke, morsko kost; zoper
oteklino po prehlajenji in po putiki; zoper ponavljajoče se prisad v udih
na nogi, v kolenih, rokah in lediji, če se noge poté in zoper kurja očesa;
če roke pokajo in zoper kitam podobne razpokline; zoper oteklino, kadar
je koga pičil mrčes; zoper stare rane in take, ki se gnojé; zoper raka,
ranjene noge, vnetje kože na kosteh itd.

Vsak prisad, oteklina, ukoščenje, napihnenje se kmalu ozdravi; kjer
se je pa pričelo uže gnojiti, ule izsesa v kratkem in brez bolečin ozdravi.
V skatljicah po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano,
odstrani naglušnost, in po njem se dobi popolno uže zgubljen sluh. 1 skle-
nica 1 gld. av. velj. (209—2)